

EVALUATIE

WERKING CULTUURRAAD
GENT 2019-2023

NAAR EEN HEDENDAAGS MODEL
VOOR BELEIDSPARTICIPATIE

illustratie Sarah Yu Zeebroek

Verdere uitbouw Gentse Cultuurraad als hedendaags instrument voor beleidsparticipatie

Aan het einde van de vorige legislatuur - meer bepaald begin 2018 - kwam de Cultuurraad naar buiten met een memorandum, gekoppeld aan een grondige evaluatie van de eigen werking. Vijf jaar later doen we dit opnieuw. Ondertussen heeft de tijd niet stilgestaan, hoewel de COVID-crisis en de bijbehorende lockdowns het (culturele) leven overschaduwden tijdens een aanzienlijk deel van de legislatuur.

De ambitie om de Cultuurraad om te vormen tot een adequaat en hedendaags instrument voor beleidsparticipatie, was in een dergelijke context geen evidentie. Maar tegelijk deed de abrupte stilstand ons met een verhoogd gevoel van urgentie stilstaan bij de toekomst. En dus ook bij wat nodig is om mee te werken aan een 'future proof' cultuurbeleid voor Gent dat een bloeiende, stadsbrede culturele praktijk mogelijk maakt.

De Cultuurraad legde ook drie grondig onderbouwde spontane adviezen neer: één rond tijdelijke invullingen, één rond nieuwe makers en één rond cultuur in de wijken. Deze adviezen zijn bedoeld als inspiratie voor nieuw beleid en kwamen tot stand via tijdelijke werkgroepen.

Een aantal experts uit de Cultuurraad kregen de uitnodiging om mee na te denken over een concept voor Gent Culturele Hoofdstad 2030. Op die manier waren we betrokken bij een intensieve overkoepelende denkoefening die een aantal pijnpunten maar ook toekomstpistes voor cultuur in Gent heeft blootgelegd, in samenwerking met andere Gentse experts.

Vandaag blikken we met een genuanceerde blik terug op de afgelopen 5 jaar. We zijn trots op wat we als team verwezenlijkt hebben, maar zijn

ons meer dan ooit bewust van onze grenzen en noden. We vragen ons af hoe we onze nieuwe manier van werken kunnen optimaliseren, zodat we kunnen verder zetten waar we in geloven: een Cultuurraad als instrument voor beleidsparticipatie, een kritische maar onmisbare stem die, samen met de rest van de Gentse cultuurmakers en -belevers, de blik van beleidsmakers scherp op de toekomst gericht houdt.

Op 5 februari 2022 namen we met de voltallige Cultuurraad een eerste keer de tijd om stil te staan bij de eigen werking. We stelden onszelf de vraag wat we in beweging willen zetten, maar ook wat we nodig hebben om dit te kunnen realiseren. De conclusies van die evaluatie zijn mee verwerkt in dit document.

Even terug in de tijd: de historiek

Het decreet Lokaal Bestuur schrijft nog steeds voor dat elke gemeente een lokaal participatiebeleid voert. Het decreet Lokaal Cultuurbeleid vereist dat de gemeente via een

adviesorgaan culturele actoren betreft bij haar cultuurbeleid. Ook de regels van het Cultuurpact blijven van kracht.

De gemeente kan dit op meerdere manieren vorm geven:

ofwel door de oprichting van één adviesorgaan voor alle culturele materies (vaak cultuurraad genaamd, soms vrijetijdsraad of raad voor cultuurbeleid);

ofwel door de oprichting van deelraden voor sectorale materies (zoals de bibliotheekraad, cultuurcentrum, erfgoed enz.), met een overkoepelend adviesorgaan voor de grote lijnen van het gemeentelijk cultuurbeleid.

De stad, de cultuurdienst en de adviesraad cultuur hebben altijd vanuit 3 basisprincipes gewerkt:

1. De stad Gent heeft er altijd voor gekozen om **dialogoos tussen de verschillende culturele actoren te stimuleren**. Er was altijd één geïntegreerde raad voor alle culturele materies, zonder sectorale uitsplitsing. Deze werkvorm stimuleert en verrijkt de dialoog tussen amateurs en

professionals, tussen verschillende kunst- en cultuurvormen (en -visies)...

2. Een andere goede traditie is dat sinds 2006 de Gentse Cultuurraad aan het einde van een legislatuur telkens een **grondige interne evaluatie van zijn werking** maakt. Die evaluatie wordt overgemaakt aan het gemeentebestuur en de nodige aanpassingen worden in samenspraak met de dienst Cultuur en het nieuwe gemeentebestuur ingevoerd.

3. Tot slot is er vanuit de Stad Gent, de Cultuurdienst en de verschillende voorzitters van de Cultuurraad altijd een wil geweest om in deze adviesraad het **belang van cultuur te laten primeren op andere belangen**. Er is altijd gewerkt vanuit een a-politieke ingesteldheid, waarbij de raad de voorliggende dossiers toetste aan de beleidsnota's cultuur van de stad zelf.

Wij hopen dat deze visie verder kan worden gevolgd in de komende legislatuur.

Evoluties in het culturele weefsel van de stad

'Steden staan in de frontlinie van de demografische verandering (...) Ze zijn het toneel van confrontaties, maar ook van de eerste tekenen van vermenging, die altijd verruiming en hertekening van de oorspronkelijke identiteiten met zich meebrengt.' ('Verschuivingen', Stefan Hertmans, 2022).

Ook de cultuurproductie en -beleving zijn continu in beweging. Een stad die oprecht wil inzetten op beleidsparticipatie, moet hier rekening mee houden. Bij de samenstelling van haar officiële adviesorganen, maar ook door andere netwerken te erkennen en een plaats te geven.

Een positieve evolutie op dit vlak is de oprichting en financiële ondersteuning van het Gents Kunstenoverleg: een platform dat naar eigen zeggen *'cultureel Gent verenigt'* en op verschillende vlakken acties onderneemt. De Cultuurraad en het GKO beschouwen elkaar als partners die elk vanuit hun eigen rol een bijdrage leveren aan het culturele

leven in de stad. Waar mogelijk en nuttig worden de krachten gebundeld.

Ook de Cultuurdienst is in ontwikkeling en bezint zich over zijn rol in het Gentse cultuurleven. De Cultuurraad kijkt ernaar uit om verder in gesprek te gaan over een constructieve samenwerking met de Cultuurdienst.

Maar de belangrijkste verschuiving in het culturele weefsel van de stad is de evolutie van het cultuurbegrip. Dat heeft het culturele landschap hertekend, maar helaas heeft nog niet iedereen er een plek gevonden. De gevestigde culturele organisaties zijn nog steeds geen volledige weerspiegeling van de hedendaagse Gentse maatschappij.

Gent 2030 als hefboom voor cultuur

Met de kandidatuur van Gent als Europese Culturele Hoofdstad is er alleszins een momentum gecreëerd om de culturele dynamiek van de stad onder de loep te nemen. Er is een enorm potentieel aan mensen die zich willen inzetten om het cultureel

kapitaal van de stad beter tot zijn recht te laten komen. De Cultuurraad zet hier – vanuit zijn eigen specifieke rol – met plezier mee de schouders onder.

formele opdracht en samenstelling vs ambitie en impact

Rol van de Cultuurraad

De opdrachten van de Cultuurraad staan duidelijk omschreven in de statuten en reiken verder dan de verplichte adviezen:

'De gemeentelijke Cultuurraad Gent is bevoegd voor de advisering van alle aspecten van het gemeentelijk cultuurbeleid, met uitzondering van het budget, en voor het hele grondgebied van de stad. De gemeentelijke Cultuurraad Gent heeft als opdracht een integraal cultuurbeleid in het belang van alle inwoners van de stad mede te bevorderen. Om deze doelstelling te verwezenlijken zal de gemeentelijke Cultuurraad:

1. Adviezen uitbrengen over alle aangelegenheden betreffende het gemeentelijk cultuurbeleid, met uitzondering van het budget. Adviezen kunnen uitgebracht worden ofwel op vraag van het stadsbestuur, ofwel op eigen initiatief van de cultuurraad.

2. Onderzoek verrichten en informatie verzamelen over het cultureel leven en de culturele behoeften in de stad.

3. Deelnemen aan het beheer van gemeentelijke instellingen en infrastructuur overeenkomstig de terzake geldende wetgeving.

4. Regelmatig het gemeentelijk cultuurbeleid evalueren, de realisatie van de voorstellen en adviezen opvolgen en de eigen werking evalueren.

5. 'Een inspirerende rol vervullen bij het opmaken van het meerjarig strategisch plan van de stad, de kritische beoordeling en de evaluatie ervan.'

Samenstelling van de Cultuurraad

De nieuwe Cultuurraad werd binnen de gemeentelijke legislatuur 2019-2025 in een gemeenteraadsbesluit van 24 juni 2019 vastgesteld. De gemeenteraad volgde de suggesties van de uittredende cultuurraad, terug te vinden in het evaluatiedocument Evaluatie. Werking Cultuurraad 2013-2017. Naar een nieuwe Cultuurraad 2019. Dit document stelde een nieuwe werkwijze voor, in combinatie met een gevoelige reductie van het aantal leden van de raad (15 in de huidige raad). Deze werkwijze werd aangenomen en toegepast in de afgelopen legislatuur. De leden zetelen in de Cultuurraad omwille van hun deskundigheid en ervaring in een of meerdere cultuursectoren. Dat veronderstelt dat ze het particuliere belang overstijgen van de instelling of vereniging(en) waar ze beroepshalve of op vrijwillige basis actief zijn. Samen brengen ze ervaring uit de professionele kunsten, de amateurkunsten, de erfgoedsector en de sociaal-culturele sector rond de tafel.

Omwille van de nieuwe werkwijze werd de benoeming van de leden in een eerste fase beperkt tot hernieuwbare periodes van 2 jaar.

Lijst van de leden Cultuurraad op 24 juni 2019 voor een periode van 2 jaar (tot eind juni 2021):

Abbas Bilal (Massala TV, de SOM vzw)
Bryon Tim (Kunsthof Gent, Smoke & Dust vzw)
De Clercq Noemi (Vlaams Fonds voor de Letteren)
De Gendt Tina (deskundige)
De Vos Hugo (deskundige)
Decatelle Kim (Cultuurplatform Sint-Amandsberg)
Devos Franky (Kunstencentrum Vooruit)
Everaert Ilse (UITbureau)
Kiseleva Alja (deskundige)
Maes Steve (Vormingplus Gent-Eeklo)
Peeters Kaat (Konekt vzw, Platform-K)
Van Wynsberge Tom (Cultuurplatform Zwijnaarde)
Vermael Matthias (Circusplaneet)
Verschueren Luk (deskundige)
Vlerick Liesbeth (DOK vzw)

Via een gemeenteraadsbesluit van 21 juni 2021 werd de Cultuurraad opnieuw samengesteld voor de periode 2021-2023: 3 leden worden vervangen, 12 leden blijven zetelen.

Lijst van de leden Cultuurraad op 1 juli 2021 (voor de periode juli 2021- juni 2023):

Abbas Bilal (Masala TV)
Bryon Tim (Kunsthof Gent, Smoke&Dust vzw)
De Clercq Noemi (Circuscentrum)
De Gendt Tina (deskundige)
De Vos Hugo (deskundige)
Devos Franky (Kunstencentrum VIERNULVIER)
Djait Badra (Voem)
Everaert Ilse (Uitbureau)
Maes Steve (Avansa Gent-Eeklo)
Matthys Sylvia (Steunpunt OP/TIL)
Van Wynsberghe Tom (Cultuurplatform Zwijnaarde)
Verboven Jan (Cultuurplatform Drongen)
Vermael Matthias (Circusplaneet)
Verschueren Luk (deskundige)
Vlerick Liesbeth (DOK vzw)

In de loop van het voorjaar 2023 worden de leden voor de resterende periode 2023-2025 aangeduid.

De samenstelling is evenwichtig qua gender, voldoende gespreid qua leeftijd (met uitzondering van jongeren) en met een beperkte (3) aanwezigheid van etnisch-culturele minderheden.

De cultuurraad vergadert onder voorzitterschap van Steve Maes. Begin 2022 geeft Steve Maes de fakkel door aan Noemi De Clercq. De werkzaamheden van de Cultuurraad worden ambtelijk ondersteund door Bram Ghyoot (Cultuurdienst) en vanaf midden 2020 inhoudelijk door Sabine Craenen (ondersteuner op zelfstandige basis).

Bijeenkomsten Cultuurraad

In de periode 2019-2023 houdt de Cultuurraad 43 formele bijeenkomsten. Een aantal bijeenkomsten verlopen tijdens de covid-epidemie noodgedwongen digitaal.

De participatie van de leden is behoorlijk. Met een aanwezigheid van gemiddeld 68,8 procent

scoort de Cultuurraad gevoelig beter dan in de vorige legislatuurperiode (51 %).

4 van de 18 leden die in de eerste vier jaar van de legislatuur zetelden, waren meer dan 80 % aanwezig tijdens de bijeenkomsten;
2 leden waren 70 % van de bijeenkomsten aanwezig;
7 leden waren meer dan 60 % aanwezig;
3 namen deel aan meer dan de helft van de bijeenkomsten;
2 leden, waarvan 1 wegens langdurige ziekte, waren minder dan de helft van de bijeenkomsten aanwezig.

Naast de formele bijeenkomsten vinden nog talloze werkvergaderingen plaats, onder andere om de spontane adviezen voor te bereiden en om stakeholders te bevragen over de Cultuurraad (zie verder). Bij die bijeenkomsten sluiten ook talloze externe deskundigen en betrokkenen aan. Alle leden van de Cultuurraad waren op die manier ook actief buiten de formele bijeenkomsten van de Cultuurraad zelf, volgens hun beschikbaarheid en expertise.

Werkwijze van de Cultuurraad

'Een Cultuurraad moet vinger aan de pols houden en met een open blik over het cultuurbeleid adviseren' en 'de Cultuurraad wil in de stad Gent een rol spelen in het beleid rond cultuur via advies en participatie' – schreven we bij de vorige evaluatie in 2018. Om dit waar te maken, zette de Cultuurraad de afgelopen jaren meer dan ooit in op inhoudelijke verdieping.

Adviezen worden ofwel op vraag van het stadsbestuur uitgebracht, ofwel op eigen initiatief van de Cultuurraad.

De meerderheid van de adviezen zijn **verplichte adviezen** over concreet beleid en gebeuren op vraag van het stadsbestuur (gunstig advies, gunstig onder voorwaarden of ongunstig). Deze vragen om advies werden altijd met de nodige zorg afgeleverd.

Spontane adviezen op eigen initiatief zijn voor de Cultuurraad een eerder nieuw gegeven. Deze adviezen gaan vaak over bredere principes, en leveren een bijdrage aan het beleidsdebat eerder dan

dat ze concrete regelgeving voorstellen. Met de spontane adviezen wil de Cultuurraad vooral inspiratie bieden aan het beleid. Spontane adviezen laten de Cultuurraad ook toe om in een vroeger stadium mee in het debat te gaan.

De Cultuurraad richt op eigen initiatief **werkgroepen** op om deze spontane adviezen uit te werken. Bij deze werkgroepen worden ook niet-leden betrokken om het draagvlak te verbreden en de blik te verrijken. De Cultuurraad coördineert deze werkgroepen, en hun voorstellen worden door de Cultuurraad besproken, geamendeerd en gevalideerd. De Cultuurraad neemt de eindverantwoordelijkheid op over de conclusies van deze werkgroepen en is er ook het enige aanspreekpunt voor.

De Cultuurraad is ook betrokken bij **denkprocessen** zoals het traject voor de kandidatuur van Europese Culturele Hoofdstad in 2030 of het Masterplan Infrastructuur en kan voor deze trajecten een pre-advies afleveren.

Ook bij de opmaak en de uitvoering van de meerjarige beleidsnota cultuur van de stad is de Cultuurraad betrokken en werd een pre-advies geformuleerd.

cijfers en feiten: wat hebben we gerealiseerd?

Verplichte adviezen:

In de periode tussen 12 september 2019 en 5 juni 2023 levert de Cultuurraad 130 adviezen af over beleidsbeslissingen die hem

worden voorgelegd door het College van burgemeester en schepenen, de zogenaamde 'verplichte adviezen'. 118 krijgen het label 'gunstig', 2 'gunstig onder voorwaarden', 2 'ongunstig', 5 'onthouding'.

Overzicht van de uitgebreide spontane adviezen:

- Advies '**Tijdelijke invullingen als hefboom voor een bruisend cultureel Gent**' (juli 2021) moedigt de stad aan om volop

gebruik te maken van het culturele potentieel van tijdelijke invullingen door:

een beleidsvisie rond de culturele rol van tijdelijke invullingen;
gerichte aandacht voor cultuur in de opstartfase, voor de begeleiding van culturele initiatieven tijdens de tijdelijke invulling, voor kennis delen, impact meten en voor het borgen van expertise achteraf.

- Advies '**Pioniers in de superdiverse cultuurstad - Maak plaats voor de nieuwe golf!**' (september 2022) pleit voor ruimte voor vernieuwende makers die de culturele diversiteit op alle vlakken representeren. Daartoe stelt de Cultuurraad voor om een impulsprogramma op te zetten dat laagdrempelige kansen geeft aan al wat borrelt aan de basis. Het advies pleit voor durf en experiment.

- Advies '**Naar een bloeiend cultuurleven in de wijken**' (februari 2023) inspireert een cultuurbeleid op maat van de wijken door:
een geïntegreerde aanpak tussen stadsdiensten;

bottom-up werken vanuit bestaande initiatieven in de wijken;
ondersteuning van communicatie van lokale initiatieven;
dynamische wijkcultuurplannen;
toegankelijke infrastructuur in de wijken;
en budgettaire keuzes voor cultuur in de wijken.

Spontane adviezen maken iets los!

De spontane adviezen zijn door zowel de Stad als door Gentse cultuurmakers erg **gewaardeerd**.

- Het strategisch kader culturele infrastructuur door IDEA Consult **citeerde** uit de 3 adviezen, waaronder heel uitgebreid uit het advies over tijdelijke invullingen.

- De Cultuurdienst ging in gesprek met de Cultuurraad over de verschillende adviezen en beschouwt ze als **belangrijke inspiratie** voor nieuw beleid.

- Vermelding van het advies over vernieuwende makers in de **Gemeenteraad**.

Onderzoek & informatie over het cultureel leven en de culturele behoeften in de stad

Als raad van vrijwilligers heeft de Cultuurraad niet de middelen om uitgebreid onderzoek te voeren. Elk van de spontane adviezen werd wel onderbouwd met een referentie aan bestaande teksten en onderzoeken en met gesprekken met experts en betrokkenen.

Deelname aan het beheer van gemeentelijke instellingen en infrastructuur

Deelname aan het Lerend Netwerk met het oog op uitwisseling tussen de diverse adviesorganen. Aan dit overleg nam, naast de ondersteuner vanuit de dienst Cultuur van de Cultuurraad, ook de onafhankelijke ondersteuner sporadisch deel. De dienst Beleidsparticipatie was aanwezig op een evaluatiemoment van de Cultuurraad op 5/2/2022 en had verschillende keren contact met de ondersteuners van de Cultuurraad om uit te wisselen;

Verschillende leden van de Cultuurraad waren aanwezig op trefdagen voor de Gentse adviesraden, met name op 2/5/2022 en op 11/5/2023. Er was ook vertegenwoordiging op de workshops over het opstellen van een memorandum op 24/4/2023.

Evaluatie van het gemeentelijk cultuurbeleid, opvolgen van de realisatie van de voorstellen en adviezen

Gesprek cultuurschepen tussentijdse evaluatie uitvoering beleidsnota;
Gesprekken n.a.v. het uitbrengen van adviezen;
Bijdrage conceptnota Gent 2030;
Gesprekken met AK organisatie in functie van uitbrengen advies nieuw reglement;
Gesprekken met stakeholders nav evaluatie Cultuurraad.

Een inspirerende rol vervullen bij het opmaken van de beleidsnota cultuur van de stad, de kritische beoordeling en de evaluatie ervan

De Cultuurraad gaf in oktober 2020 uitgebreide feedback op het ontwerp van de beleidsnota van de Schepen van Cultuur '*Cultuur, het verbindende DNA - Koesteren en versterken wat ons Gent maakt*'. Heel wat van de suggesties en opmerkingen van de Cultuurraad werden in de definitieve beleidsnota verwerkt.

cultuurraad als actor in groter netwerk: belangrijkste partners en stakeholders

Stad Gent: Schepen van Cultuur

De Schepen van Cultuur is voor de Cultuurraad het eerste aanspreekpunt bij het beleid. Spontane adviezen worden in eerste instantie bezorgd aan de schepen. Vervolgens werden deze

in een gesprek met de schepen en een delegatie van de Cultuurraad besproken.

Er zijn tussendoor ook regelmatig contacten met het kabinet. Deze kunnen gaan over de adviezen van de Cultuurraad, maar ook over vragen om informatie over het beleid.

De schepen was te gast bij de Cultuurraad op 3/10/2022.

Stad Gent: Cultuurdienst

De Cultuurdienst is een belangrijke gesprekspartner, maar is tegelijk ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van de Cultuurraad.

Verder merken we dat de Cultuurdienst bij het evalueren en bijsturen van zijn werking en het uitschrijven van reglementen, meer dan vroeger gebruikmaakt van participatieve trajecten.

In 2022 trad binnen de Cultuurdienst een nieuwe directie aan. Sindsdien was er al bij verschillende gelegenheden constructief overleg tussen de Cultuurraad en de Cultuurdienst.

GKO en andere netwerken die (deels) een culturele missie hebben

De Cultuurraad zoekt actief contact met Gentse netwerken rond cultuur. In de eerste plaats met het Gents Kunstenoverleg (GKO), dat als belangenorganisatie heel wat onderwerpen actief opneemt. Het GKO verspreidt de spontane adviezen van de Cultuurraad via het eigen netwerk. Voor het memorandum 2024 organiseerde de Cultuurraad een raadpleging van de sector tijdens de Grote Vergadering van het GKO op 6/2/2023.

Er zijn ook andere netwerken en spelers in Gent waar we contact mee zoeken en die we raadplegen waar relevant. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de organisatie Burgerplicht of aan de in Gent gevestigde steunpunten voor amateurkunsten, met wie we in gesprek gingen naar aanleiding van de ontwikkeling van een nieuw reglement amateurkunsten door Stad Gent.

Gemeenteraadsleden en andere beleidsmakers

Volgens de statuten kan de Cultuurraad zichzelf één keer per jaar uitnodigen bij de bevoegde commissie in de gemeenteraad. Ook de Stad Gent zelf sprak tijdens de Trefdag Adviesraden op 2/05/2022 de ambitie uit om de rechtstreekse contacten tussen gemeenteraadsleden en adviesraden te versterken.

Vandaag slagen we er nog niet in om die intenties waar te maken. Ter gelegenheid van de tussentijdse evaluatie op 5/2/2022 voerden enkele raadsleden wel gesprekken met stakeholders, waaronder andere schepenen en ook de voorzitter van de gemeenteraadscmissie VPP.

Andere adviesorganen en diensten

Vooraf via de ondersteuners (ambtelijke ondersteuning van de Cultuurraad en inhoudelijke ondersteuner vanuit de Cultuurraad) werd ook uitgewisseld met andere adviesraden van de Stad Gent. Dat nam de vorm aan van

deelname aan overleg van ondersteuners van adviesraden, trefdagen voor adviesraden en enkele andere bijeenkomsten. De Cultuurraad stelde de eigen werking voor op de Trefdag Adviesraden van 11/5/2023 en de werkwijze voor het memorandum 2024 op een infoavond voor adviesraden op 24/4/2023. Dit leidde vooralsnog niet tot echte concrete uitwisseling tussen de leden van de Cultuurraad en andere adviesraden.

Er waren wel tussentijdse informele contacten met de bevoegde medewerker van de dienst Beleidsparticipatie, die onder andere ook deelnam als waarnemer aan de evaluatiebijeenkomst op 5/2/2022. Via deze medewerker werd de praktijk van de Cultuurraad wel meegenomen in de algemene reflecties rond adviesraden in Gent.

uitdagingen, noden en kansen

Nood aan praktische ondersteuning en 'zuurstof'

Een raad van onafhankelijke, vrijwillige experts heeft professionele ondersteuning nodig om kwalitatief werk te kunnen leveren. Er kruipt tijd in interne communicatie, archivering, opvolging van wat er met de adviezen gebeurt, samenwerking met derden voor inhoudelijke verdieping, verslaggeving en allerhande administratie.

In de afgelopen periode kon de Cultuurraad een beroep doen op een externe facilitator (1,5 dag per week) en praktische ondersteuning vanuit de dienst Cultuur in de persoon van een medewerker die aanwezig was op de bijeenkomsten, de informatieuitwisseling met de stad verzorgde en de formele administratie op zich nam (budget, adviezen, enz.). Deze ondersteuning was essentieel voor de realisaties van de Cultuurraad in de afgelopen jaren:

Omwille van de **ontzorging** op het vlak van verslagen, administratie, organisatie evenementen e.d.;

Omwille van de **inhoudelijke facilitatie** die het mogelijk maakte om tot conclusies te komen bij verschillende denkprocessen;

Omwille van de vlotte **doorstroming van informatie** en vlot vinden van de juiste **contactpersonen** tussen Stad en Cultuurraad.

De Cultuurraad blijft echter ook botsen op de grenzen van wat er met deze beperkte ondersteuning en een werking met vrijwilligers mogelijk is. Elk van de raadsleden nam nochtans in de voorbije periode engagementen op bovenop de deelname aan de Cultuurraad.

Daarnaast ontbreken nog een aantal systemen en hulpmiddelen om echt goed te kunnen werken: een bruikbaar archiverings-systeem, een vindbare en aantrekkelijke webpagina, en dergelijke meer.

De externe ondersteuning liet de Cultuurraad toe om in de voorbije jaren zijn rol als autonoom adviesorgaan volop op te nemen. Deze autonomie bevordert de kwaliteit en de meerwaarde van de adviezen. Toch ervaart de Cultuurraad deze ondersteuning als te beperkt om zijn statutaire opdrachten ten volle te kunnen vervullen.

Een goed onderbouwd advies is er twee waard

De adviesvragen die worden voorgelegd aan de Cultuurraad zijn soms moeilijk te plaatsen – en dus te beantwoorden – als de **nodige achtergrondinformatie ontbreekt**. Regelmatig wordt er verwezen naar bijlagen die ontbreken. Bovendien ontbreekt vaak een motivering voor de maatregelen die voorgelegd worden. Dan moet de Cultuurraad een beroep doen op de ondersteuner vanuit de Cultuurdienst om een onderbouwd advies te kunnen uitbrengen.

De **tijd** om de adviezen uit te brengen is bovendien vaak te **beperkt**. Soms zijn maar enkele

dagen beschikbaar, waarin de raadsleden online tot een besluit moeten komen. Dat bemoeilijkt het formuleren van een inhoudelijk goed onderbouwd advies.

Meer zichtbaarheid en erkenning

Op dit moment zijn de adviezen van de Cultuurraad beschikbaar, maar **niet makkelijk vindbaar**. Dat komt de transparantie niet ten goede.

Gemeenteraadsleden krijgen een link naar het advies, maar moeten **zelf initiatief nemen** om dit aan te klikken en door te nemen. Vanuit gesprekken met gemeenteraadsleden blijkt dat deze manier van informeren niet echt stimuleert om de adviezen van de Cultuurraad te lezen en mee in rekening te nemen.

Spontane adviezen worden **niet automatisch** aan de gemeenteraadsleden bezorgd.

Voor het grote publiek zijn spontane adviezen sinds 2022 vindbaar op de website van de

Stad Gent <https://stad.gent/nl/cultuur-vrije-tijd/cultuur/cultuurraad>. Deze informatie is erg summier en moet men actief opzoeken om ze te vinden.

Een solide aanspreekpunt en partner voor het beleid

De Cultuurraad stelt vast dat de advisering door het beleid nog te vaak wordt behandeld als een verplichte horde in het beleidsproces, eerder dan als een ondersteuning van het beleid.

Beleid wordt in de regel pas aan de Cultuurraad voorgelegd als het zich al in een **vergevoerd stadium van afwerking** en besluitvorming bevindt. Daardoor is de impact van het advies van de Cultuurraad vaak beperkt.

Niet alle materie die de Cultuurraad aanbelangt, belandt ook ter advisering bij de raad. Zo zijn enkele belangrijke beslissingen in verband met bibliotheken **niet voorgelegd** aan de Cultuurraad.

Zoals ook naar voren gebracht in verschillende van zijn spontane adviezen, pleit de Cultuurraad

voor een **voldoende breed cultuurbegrip** dat alle cultuuruitingen van vandaag meeneemt. Alleen zo kan het cultuurbeleid de volledige huidige en toekomstige realiteit van de stad vatten, relevant zijn voor alle Gentenaars en klaar staan voor de kandidatuur als Europese Culturele Hoofdstad in 2030.

Daarom is het belangrijk dat de Cultuurraad voldoende **connectie** heeft met alle culturele instellingen én dat er waar nodig ook **over de muurtjes van de beleidsdomeinen** heen gekeken kan worden.

De Cultuurraad krijgt vandaag te **weinig zicht op de processen achter het beleid** en te weinig feedback over zijn eigen initiatieven. Over twee van de drie spontane adviezen is er eind mei 2023 nog geen gesprek gevoerd met de schepen van cultuur, hoewel het meest recente advies dateert van februari 2023. Gedurende de afgelopen beleidsperiode was de schepen maar één keer te gast op de Cultuurraad.

Tegelijk krijgt de Cultuurraad ook waardering. Met name de spontane adviezen worden zowel door de dienst Cultuur als door andere partners genoemd als inspirerende documenten voor het cultuurbeleid.

Keuzes voor de Cultuurraad in de volgende beleidsperiode

In het licht van alle ervaringen van de voorbije jaren, stelt de Cultuurraad voor:

Om **verder in te gaan op de ingeslagen weg**. De hervorming heeft vruchten afgeworpen. Vandaag bestaat de Cultuurraad uit een kleinere maar diverse, deskundige en geëngageerde groep mensen die op een niet-partijpolitieke manier nadenken over wat cultuur in Gent kan doen bloeien en groeien;

Om nog **meer in te zetten op spontane adviezen**. Deze brengen gesprek op gang en bieden de meeste meerwaarde;

Om nog meer **externe stakeholders te betrekken** bij de formulering van de spontane

adviezen. De gesprekken in de wijken, met vernieuwende makers en met deskundigen geven de adviezen meer diepgang en onderbouwing en betrekken een grote groep Gentenaars bij het cultuurbeleid;

Om daarnaast de nodige **aandacht te besteden aan pre-adviezen** over nieuwe en vernieuwde reglementen. Deze structureren en sturen het cultuurbeleid en geven, wanneer er ook informatie voorhanden is over de toepassing van de reglementen, de kans om over een langere periode het cultuurbeleid op te volgen;

Om informatie over de werking en de adviezen van de Cultuurraad **beter vindbaar en transparanter te maken**. Om bij het begin van de beleidsperiode af te spreken hoe proactiever te **communiceren** naar de verschillende niveaus van het beleid, in het bijzonder de bevoegde gemeenteraad-commissie;

Om **betrokken te blijven** bij de meentelijke culturele instellingen, hetzij via de vertegen-

woordiging in de AGB's of op een andere manier. Om deze **vertegenwoordiging veel actiever op te volgen** en terug te koppelen binnen de Cultuurraad waar mogelijk.

Vragen & suggesties van de Cultuurraad aan de Stad in de komende beleidsperiode

Een goede ondersteuning van de Cultuurraad als basisvoorwaarde voor zijn voortbestaan en ambities:

Voorzie een **voltijdse ondersteuner** om volop de rol van deskundige inspirator van het beleid te kunnen spelen;

Voorzie **voldoende budget** voor ondersteuning en praktische omkadering, geoormerkt in de begroting;

Garandeer **autonomie** door de juiste ondersteuning: via een externe ondersteuner en/of een protocol dat de autonomie van de ondersteuner garandeert, ook als het gaat om een stads-medewerker.

Om **goede adviezen** te kunnen formuleren, is de **juiste informatie** nodig:

Adviesvragen moeten vergezeld zijn van het **volledige achtergrondossier**;

Adviesvragen worden opgevolgd met **evaluatieverslagen** of anderszins een terugkoppeling van de resultaten van het dossier;

Voorzie **regelmatig overleg en terugkoppeling** vanuit de Cultuurdienst én vanuit de bevoegde schepen(en).

Gebruik de Cultuurraad als **klankbord voor het beleid**:

Benut en omarm de **expertise** van de Cultuurraad bij het maken van beleid als waardevolle onafhankelijke actor binnen het culturele ecosysteem;

Bewaak het **a-politieke karakter** van de Cultuurraad zodat hij zijn rol als deskundig adviesorgaan voor alle Gentenaren kan blijven spelen;

Voorzie een **driemaandelijks gesprek** tussen de Cultuurraad en de bevoegde schepen;

Nodig de Cultuurraad **minstens 1 keer per jaar** uit in de bevoegde Gemeenteraadscommissie;

Vraag bij nieuw beleid in een **vroeg stadium** advies aan de Cultuurraad; vraag waar mogelijk **pre-adviezen** zodat beleid echt in dialoog vorm kan krijgen.

Conclusie

Als het potentieel van een adviesraad op een goede manier wordt benut - en daar proberen we in Gent werk van te maken – is het een krachtig instrument om extra checks & balances in te bouwen en mee te bewaken dat er op een coherente, transparante, participatieve en toekomstgerichte manier aan cultuur in de stad gewerkt wordt.

De Cultuurraad vindt het belangrijk om op een a-politieke en onafhankelijke manier te kunnen werken, zoals tot nu toe het geval was.

Om zijn werk op een kwalitatieve manier te kunnen verderzetten, is adequate ondersteuning echter wel meer dan ooit noodzakelijk.

cultuurraadgent@gmail.com

<https://stad.gent/nl/cultuur-vrijetijd/cultuur/cultuurraad>